

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 10. De modis quibus peccatur contrahendo matrimonium,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

57. **C**ONTRAHENTIUM matrimonium possunt esse varias fines accidentales: vt carnalis delectatio, diuitiæ, honor, aut aliud eiusmodi. Sed essentialia matrimonio, siue ob quas ipsum institutum est à Deo, sunt hi specialiter: quatenus quidem institutum est in officium nature: tum procreatio liberorum, iuxta illud Genesis cap. 1. Masculum & foemina creauit eos, benedixitque illis Deus, & ait; Crescite & multiplicamini.] tum etiam, mutuum coniugum auxilium & solatium in liberis educandis, alitq; ad idipsum spectantibus officiis obeundis, iuxta illud Genesis 2. Dixit quoque Dominus Deus: Non est bonum hominem esse solum, faciamus ei adiutorium simile sibi.] Quatenus vero constitutum est in remedium concupiscentiæ inordinatæ, pro sine habet vitiationem fornicationis, iuxta illud prioris ad Corinth. 7. Propter fornicationem vnusquisque vxorem suam habeat, & vnaqueque suum virum habeat.] Quatenus denique institutum est in sacramentum; finem habet gratiam illam specialem, quam coniugibus confert, vt facilius perpetuum illud vinculum ferant: difficultatesque illius omnes superent, & se mutuo diligant, sicut Christus dilexit Ecclesiam: vt pote qui illius cum hac coniunctione, suam coniunctionem representant, ex cap. 5. epist. ad Ephes.

58. **R**atione quorum finium, matrimonium habet in se triplex illud bonum, *prolis scilicet, fidei & sacramenti*, quo Theologi cum Magistro in 4. dist. 31. ex D. Aug. compensari volunt triplex detrimentum, quod matrimonium ipsum adferre solet: nempe seruitutis perpetuæ, de qua in prioris ad Corin. 7. Alligatus es vxori, noli quaerere solutionem: deinde hebetationis mentis; quandoquidem voluptas in vsu matrimonij hanc omnino absorbet; & denique nimis sollicitudinis placendi alteri coniugi, suscipiendi liberos, suscipiendisque educandis, ac illis thesaurizandi. Quorum detrimentorum primum, compensatur bono sacramenti, conferentis coniugibus gratiam ad conseruandam inter ipsos animorum vniionem, atq; ad se mutuo diligendum sicut Christus dilexit Ecclesiam. Secundum vero compensatur bono prolis, quæ generatur & educatur ad diuinum obsequium. Tertium demum compensatur bono fidei seu fidelitatis: non tantum efficientis, vt nulli alteri copiam sui facere possint; sed etiam vt debeant sibi mutuo exhibere obsequia, quibus in suis difficultatibus leuamen & solatium ab inuicem accipiunt.

59. **H**IC OCCURRIT difficultas; An matrimonium sit inualidum si contrahatur alio fine, quam quo institutum est à Deo. Ad cuius explicationem faciunt quæ lib. 2. disp. 29. q. 2. Sanchez tradit. Primum est, matrimonium minime irritari ob quemcumq; etiam peruersum, finem: qui substantiæ illius minime aduerferet. In quo auctor notat omnes consentire: tum per cap. Solet 32. quæst. 2. tum quia alij omnes contractus & sacramenta, ex malo fine adiuncto, non annullantur, si substantialia seruentur.

Secundum est, matrimonium inualidum esse si illud contrahens intendat finem excludentem consensum in aliquid eorum, quæ sunt de eiusdem sacramenti essentia. Ratio est: quia ad matrimonium necessarius est consensus, saltem implicitus ad ea quæ sunt de illius essentia; consensu enim contrahentium, ipsum perficitur: nec potest constare sine omnibus suis essentialibus.

60. **T**ertium est: esse quoque matrimonium inualidum si contrahens proponat sibi finem repugnantem illius indissolubilitati. Hanc enim esse de eius essentia, patet ex definitione tradita in cap. 1. Itaque nullum esse matrimonium, si quis aliquam ducat intentione ipsam dimittendi, cum alia ditor aut nobilior adoleuerit. Accedit, quod intentio faciendi quod facit Ecclesia, sit ad validitatem sacramenti necessaria ex Concilio Florent. in instructione Armenorum: tuæ autem desit talis intentio, vt manifestum est.

Quartum est: nec validum esse matrimonium contractum cum intentione excludente obligationem; siue reddendi coniugi coniugale debitum, siue illi fidem seruandi, siue educandi susceptam prolem: nam eiusmodi obligatio est essentialis matrimonio. Obligantur enim coniuges ex vi matrimonij vt ad vitam indiuiduam, sic ad reddendum sibi mutuo coniugale debitum, nec faciendam alteri copiam sui corporis, & ad prolem non impediendam, habitamque educandam. Quæ doctrina est D. Thomæ in 4. distin.

31. quæst. 1. artic. 3. in corpore: cuius verba Sanchez refert, num. 3.

Quintum est: validum esse matrimonium contractum cum intentione includente quidem prædictam obligationem, sed excludente illius executionem: vt cum quis contrahit intentione faciendi quod facit Ecclesia, sicque ligandi vinculo sacramenti, prout faciunt ceteri Christiani: in animo tamen habet (*sed non deducit in pactum, quod esset contrarium obligationi prædictæ*) vitare prolis generationem aut habitam non educare, aut debitum negare coniugi, & alteri committeri. Ratio est quia talis intentio ipsius: nihil aufert, quod ad substantiam matrimonij attinet. Namque cum ea stare potest obligatio, de qua prius diximus: quia stat velle obligari ad aliquid faciendum, & ad esse animam non implendi illud: vt patet ex eo qui iurat vere animo iurandi, & simul intendit non seruare iuramentum: quæ intentio non impedit quominus iuramento obligetur. Sic ergo valide contrahet matrimonium qui illius obligationem intendit, etiam si habeat in animo transgredi eandem: nisi ipsa quoque transgressio consistat in aliquo, quod essentia matrimonij repugnet, vt v. g. in dissolutione matrimonialis vinculi: quam intendens, vt iam ante attigimus, non contrahit valide: vt nec intendens, se tali vinculo non adstringere.

CAPVT X.

De modis quibus peccatur contrahendo matrimonium.

SVMMARIVM.

62. Septem sunt tales modi, quorum primus est ex parte intentionis, secundus ex parte finis.
63. Ratio de hoc iudicanda, tum in conclusionibus comprehensa.
64. Tertius modus ex parte impedimentorum, quartus ex parte modi, & quintus ex parte ordinis.
65. Sextus ex parte temporis, & septimus ex parte contrahentium.

EX his quæ Syluest. Matrimonium 4. & Caiet. eod. verbo, Nauar. in Enchir. cap. 22. à num. 76. nonnulli; alij habent, constat septem tales modos esse posse.

PRIMVS est, ex parte intentionis: quando quis simulat se contrahere, nec habet intentionem, & animam contrahendi; quod peccatum est mortale ob notabilem iniuriam quam facit sacramento. Quod idem pari ratione dicendum est, quando quis adiecerit matrimonio conditionem contra illius substantiam. Nam in eo casu perinde ac in prædicto sacramento sit irritum.

SECUNDVS modus est ex parte finis; ad quem diiudicandum facit doctrina quam lib. 2. disput. 29. q. 3. tradit Sanchez contenta his conclusionibus. Prima est; Quando matrimonium à contrahente non ordinatur ad copulam carnalem, vt contingit in matrimonio B. Virginis, & in eo quod iuxta cap. Commissum; De sponsalibus, contrahitur cum intentione non consummandi illud, sed ingrediendi religionem: tunc peccatum nullum esse; non proponere sibi sobolis procreationem & educationem aut fornicationis euitationem. Ratio est: hæc sunt tantum finis matrimonij, quatenus ipsum celebratur ut edicto illo; quod quidem est finem esse matrimonij tantummodo ratione copulæ: quam cum liceat non intendere, vt patet ex propositis exemplis, licebit pariter non proponere sibi illum ipsum finem: sed contentum esse eo, ad quem matrimonium proxime ordinatur, qui est sanctificatio coniugum, coniunctioque; animorum, cum mutua potestate ad actum coniugalem.

Secunda conclusio est; Quando matrimonium celebratur animo vtendi eo, peccatum esse non intendere principaliter sobolem vel fornicationis vitiationem: sed fines alios, non malos quidem; matrimonio tamen extraneos: vt cum quis vxorem ducit principaliter ob ipsius pulchritudinem, vel ob diuitias, aut etiam ad pacem inter illos componendam. Cuius peccati ratio in eo consistit, quod de se est instituta. Auctores ita tenentes, plures citat Sanchez num. 21. Qui & admonet id peccatum, esse tantum veniale. quia cum tali inordinatione

dinatione seruat substantia matrimonij, recto recto ordine ad finem principalem: qui est mutua potestas ad actum coniugalem, ob sobolem propagandam.

Tertia conclusio est, Non esse peccatum, minus principaliter seu secundario intendere finem de se indifferentem, matrimonij extraneum. Pro qua facit exemplum Iacob, qui Genes. 29. accepit Rachel propter pulchritudinem. Facit & ratio: quia inde nulla oritur inordinatio finis matrimonij, cum non obstante motio siue diuitiarum, siue pulchritudinis, siue amicitiae, quo quis forte ad contrahendum inducitur, seruetur matrimonij finis debitus, quando celebratur principaliter ob prolem vel fornicationis vitiationem. Quod censetur fieri, quantumcumque contrahentes nihil de tali fine cogitent. Eo enim ipso, quod matrimonium contrahere intendunt, nisi talem finem expresse excludant, illum virtute & implicite intendunt, vt ex Caiet. & Couar. Sanchez in seq. num. 15. addit.

Quarta conclusio est, Quando matrimonium contrahitur in ordine ad copulam, peccatum esse veniale principaliter contrahere gratia vitandae fornicationis, non autem procreandae prolis, si contrahentes tales sint vt secundum communem spem possint habere prolem: non item si secundum commune spem nequeat prolem generare. Ratio prioris partis est: quod inordinatum sit, nisi primario, qualis est matrimonij, procreatio prolis, proponere secundarium, qualis est matrimonij, vitatio fornicationis. Ratio vero posterioris est, quod quando finis primarius impossibilis est, licitum sit, cum impossibile intendi non possit, eo omisso secundarium intendere. Adde quod alioqui scnes generationi inepti, semper peccarent contrahendo; quod dicendum non est. Pro hac doctrina plures auctores idem Sanchez nu. 26. refert.

Quinta conclusio est, Contrahere matrimonium ob finem venialem vt ob vanam gloriam, peccatum esse veniale: & contrahere ob finem mortalem, vt ob commoditatem interficiendiali quem, peccatum esse mortale. Hanc ab omnibus receptam esse notans Nauar. in Enchir. cap. 22. n. 79. probat: quia quam malus est finis alicuius actus, tam & ipse actus malus est argumentum cap. Cum minister 23. qu. 5.

Postrema conclusio est, Contrahentes matrimonium peccare mortaliter, si expressa conditione excludant fines ad quos institutum est a Deo. In eo enim grauem iniuriam inferunt & Sacramento & Christo, à quo in tales fines illud est institutum. Vide antedicta nu. 59.

TERTIUS modus, quo peccatur in contrahendo matrimonium, est ex parte impedimentorum, de quibus dicitur in proxime sequenti tractatu: isque procedit quantumcumque habes impedimentum, speret se habiturum dispensationem: quia talis spes non tollit impedimentum ipsum. Est autem peccatum mortale, cum impedimentum fuerit ex maioribus, non autem cum ex minoribus, exceptis tribus, quemadmodum notat Caiet. in verbo Matrimonium: quorum primum est Ecclesiae interdictionem: secundum, sponsalia: & tertium, simplex votum castitatis.

QUARTUS modus, est ex parte rationis contrahendi: nempe cum matrimonium celebratur clandestine, aut contra iustam voluntatē parentum: de qua in sequentibus. Cuiusmodi peccatum est mortale Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. De reform. matrimonij satis indicauit, cum dixit: Ecclesiam semper detestatam esse & prohibuisse id genus matrimonij. Vide Nauarum in Enchir. cap. 22. nu. 69.

QUINTUS modus, est ex parte ordinis: nempe si non adhibeatur benedictio ante consummationem matrimonij: quod tamen peccatum ex communi sententia non est plusquam veniale, de quo late Sanchez lib. 3. disp. 12.

SEXTUS modus est, ex parte temporis: sunt enim certa tempora in quibus non licet celebrare nuptias vt antea retulimus ex Concil. Trid. sess. 24. De reform. matrimon. cap. 10. Quod peccatum quando sit mortale, Nauarum in seq. nu. 71. explicat docens, mortaliter peccare eum, qui temporibus ab Ecclesia prohibitis benedictionem nuptiarum accipit, aut in domum loca solemniter sponsam inducit: tanquam transgrediens Ecclesiae prohibitionem: de qua in cap. Capellanus, De ferijs, & in cap. Non oportet, & tribus sequentibus 33. qu. 4. non item qui solum sponsalia aut matrimonium de presenti contrahit: quoniam illa prohibitio tantum est quoad matrimonij

solemnitatem, & non ad impediendum ne talibus diebus qui contraxerunt carnaliter coniungantur; prout ad citatum cap. Capellanus, verbo Quocumque tempore, glossa annotat. Pro quo D. Thomam, Paludanum, Caieta. & Syluestri Nauar. citat. Videri potest Thomas Sanchez lib. 7. disp. 7. latius de eo differens. Sufficiunt autem nostro instituto quae dicturi sumus sub finem sequentis nu. 183.

VLTIMVS modus est ex parte contrahentium. Nam quando ille qui contrahit, nouit se esse excommunicatum maiore aut minore excommunicatione, aut se esse in peccato mortali, peccat mortaliter contrahendo matrimonium in eo flatu: quod Nauar. in seq. nu. 81. & ceteri communiter notant. Ratio autem est, indigna susceptio Sacramenti: ad quam vitandam Concil. Trid. in praeced. cap. 1. hortatur futuros coniuges vt antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad Sacrosanctum Eucharistiae Sacramentum pie accedant. Quod obseruandum est non solum quando contrahitur matrimonium inter praesentes: sed etiam cum inter absentes per procuratorem aut per literas: cum tunc etiam sit verum Sacramentum, argumento cap. Ex parte 2. De conuers. coniug. De qua relate Sanchez lib. 2. matrim. disput. 11. & 12. Itaque ille qui procuratorem mittit debet constituitur alteri certum diem in quo contrahatur matrimonium, & interea curare vt tunc temporis ab excommunicatione & peccato mortali se liberum inueniat.

TRACTATUS III.

De impedimentis matrimonij.

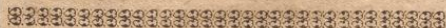
EXPOSITIS istis quae ad matrimonij substantiam & causas ipsius spectant, consideranda sunt impedimenta, quae contractum, in quo debet consistere, inuolidum vel illicitum faciunt: quorum alia dicuntur maiora redduntque matrimonij contractum & illicitum & inuolidum: alia minora, quae reddunt quidem illicitum, non tamen inuolidum matrimonij contractum. Vnde ista ab authoribus definiuntur esse, quae matrimonium impediunt contrahendum, sed non dirimunt contractum, id est, ratione quorum, peccatur quidem contrahendo matrimonium: sed ita vt contractum, nihilominus sit validum. Istiusmodi sunt votum simplex castitatis, sponsalia cum alio iam contracta, interdictione Ecclesiae traditio Catechismi: & sex crimina, nempe incestus, raptus sponsae alienae, coniugium sacrilegium cum Sanctimoniali; occisio vxoris, interfectio Presbyteri, & Baptismus proprii filij. Maiora vero definiuntur quae non solum impediunt contrahendum, sed etiam dirimunt contractum. Quod aduertit non esse ita intelligendum quasi talia impedimenta dissoluant ac dirimant matrimonium ante valide contractum: illius enim vinculum indissolubile est, prout plenius expositum est in praeced. cap. 4. sed quod eam vim habeant, vt qui cum illis contraxerint, iure separari debeant, tanquam ij qui non vere & legitime, neque valide contraxerint, prout ex D. Thoma communiq; sententia notat Nauar. in Enchir. cap. 22. nu. 29. Duodecim autem istiusmodi communiter numerantur expressi his verbis:

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,
Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas,
Si sis affinis, si forte coire nequibus.

Quae sic inter se distinguuntur, vt alia referantur ad coniugum consensum: vt primum, secundum, & septimum: nempe error, conditio, & vis, quorum duo priora eidem consensui libero aduersantur per ignorantiam: & posterius per coactionem. Alia autem referantur ad personas contrahentes quas reddunt ad matrimonium inhabiles: alia quidem absolute, atque adeo ad matrimonium quodcumque quorum vnum est naturale, nempe duodecimum, hoc est, impotentia coeundi perpetua; siue innata sit, siue maleficio procurata: tria vero sunt voluntaria, scilicet tertium, & octauum & nonum: hoc est, votum, ordo, & ligamen. Alia vero inhabiles reddunt tantum ad aliquod matrimonium, sed ad matrimonium cum certis

tantum personis contrahendum : vt quartum, quintum, sextum, decimum & vndecimum, hoc est, cognatio, crimen, nempe adulterium iunctum boni. idio in via ad futurum matrimonium, cultus disparitas, honestas publica, & affinitas. Videri possunt Bellarminus in libro De matrim. cap. 18. & Sanchez in lib. 7. disp. 6.

Diffinguuntur adhuc aliter eadem maiora impedimenta; quod quaedam sint iuris naturæ; nimirum quia recta ratio dicitur impedire matrimonij contractum, cleuatum à Christo in Sacramentum: quædam vero tantum sint iuris Ecclesiastici. Vnde fit vt in his auctoritate publica dispensari possit: non item in illis. De singulis in particulari dicturi: primo, considerabim⁹ maiora, quæ sunt iuris naturæ: secundo, maiora quæ sunt iuris tantum Ecclesiastici: & postremo loco minora. Quæ autem dicentur de viro erunt pariter intelligenda de femina, & è contra, nisi aliud annotetur.

TITVLVS PRIMVS.

De maioribus matrimonij impedimentis quæ iuris sunt nature.

Ista sunt sex, indicata hoc versu:

Mens ægra, ac coniunx, vis, error, ineptia, sanguis;

Quorum sensus est: carere vsu rationis, coniugatum iam esse, cogiad contrahendum, errare circa personam cum qua contrahitur, ineptum esse ad carnalem copulam, & consanguineum esse illi cum quo contrahitur, de iure naturæ impedire matrimonium. Cui, quatenus requirit consensus liberum, repugnant mens ægra, vis, & error: & quatenus significat vnici Christi cum vnica Ecclesia coniunctione, aduersatur ipsum contrahi cum pluribus, quam cum vno vel vna. Ac demum quatenus institutum est ad liberorum procreationem, repugnat non modo ineptia; sed etiam sanguis, qui naturaliter facit illud auersari.

CAP. XI.

De impedimento ægræ mentis.

SVMMARIVM.

- 66 Defectus ægræ mentis, seu vsus rationis, impedit matrimonij validitatem.
67 Amentes non sunt permittendi coniungi etiam si id expectant.
68 Quando sit aut non sit peccatum inire matrimonium cum furioso habente lucida interualla.

66. **Q**uoniam ad matrimonium liber consensus requiritur, per tradita in precedenti cap. 3. n. 12. nec talis esse potest, nisi adsit rationis vsus: illos in quibus is defuerit, necesse est ad matrimonium inhabiles esse. Et ita pueris contrahentibus ante vsu rationis, matrimonium nullum esse ex defectu consensus, habetur ex cap. Tuæ fraternitati De sponsalib. in fine. Similiter perpetuo furiosis vel amentibus, contrahentibus, ex defectu quoque consensus, nullum est matrimonium ipsorum ex cap. Dilectus De sponsalibus.

67. Neque licitum esse duos amentes coniungere: imo prohibedos esse, si coniungi vellent, bene probat Sotus in 4. dist. 34. sub finem: tum quia fieret proli iniuria: quia quantumcunque per aliam personam prouideretur illius educationi, non obuiaretur tamen illi graui incommodo, quod amentis nasceretur; deinde quia alienum est à ratione permittere vt homines belluarum more carnaliter coniungantur: nec refert, quod in eo non peccarent destituti ratione. Nam si blasphemaret, vel aliud legi naturæ repugnans attentarent, sine dubio cohibendi essent.

68. Quod si furiosus lucida habens interualla matrimonium contrahat: atque tunc, cum contrahit compos sit mentis validum est matrimonium, ex capit. Neque furiosus 32. quæstio. 7. vbi glossa id annotat. Verum tamen si inde probabile moris periculum, vel vxori vel infantibus immineret, peccatum esset mortale cum tali contrahere. Sin tale peri-

culum abesset, non videretur peccatum esse plusquam veniale, aut forte nullum esse. Quia si tali vxorem duceret, iuxta Apostolum in priore ad Corinth. 7. ad euitandum fornicationis peccatum cui obnoxius est (nec enim ab eo liber est omnino, sicut is qui perpetuo caret vsu rationis) licet bit quoque; femina nubere illi, cum spes fuerit probabilis & se & prolem conferuandi ab illius furia.

CAP. XII.

De impedimento coniugij.

SVMMARIVM.

- 69 Stante matrimonio, etiam non dum consummato, secundum iniri non potest: non obstant quod alter coniunx probabiliter putetur mortuus.
70 Dux conditiones requiritur vt mulier possit tuta à conscientia inire secundas nuptias.
71 Quatenus inditia, aut fama de morte mariti possint sufficere summe, ad contrahendum licite cum secundo.
72 Non est speranda mulier eo solo nomine, quod propria auctoritate nupsit: & ad quid ea tenetur, cui dubitat an prior maritus adhuc viuat, aut scit adhuc viuere.
73 Quando sit validum matrimonium contractum mortua vxore, quam maritus qui contrahit existimat viuere.
74 Pater auentis vxorem priore adhuc viuente.

Cum sit contra rationem matrimonij à Christo in Sacramentum instituti, vt patet ex dictis et citatis primo capit. 1. num. 4. quod vnus viri plures simul sint vxores: vel vnus vxoris plures simul sint viri: dubium non est, quin per legitimum matrimonium habere iam coniugem, sit tale impedimentum contrahendi secundum, vt reddat ipsum omnino inualidum. Quod verum est non modo cum prius matrimonium fuerit carnali copula iam consummatum, sed etiam cum nondum fuerit, ex capit. 1. 3. & vlt. De sponsa duorum. Atque hinc est quod si mulier existimans probabiliter virum suum mortuum esse, secundo viro auctoritate iudicioque Ecclesiæ nubat, etiam si cum eo manserit diuissime, nõ ideo tamen prius matrimonium dissoluitur, siq; prior vir ipsius reuertatur, debeat ad illum redire: vt habetur 34. quæstio. 1. cap. 1. Quamquam, vt ex eod. cap. habetur, non censetur talis mulier peccasse, adulteraque; fuisse: nisi secundo viro ad hæserit, postquam primum adhuc viuere cognouit, ex cap. Si virgo, eadem quæstio. 1.

CÆTERVM vt intelligatur quando mulier possit tuta conscientia accipere secundum virum, dum prior non compareret, & probabiliter putatur mortuus (de quare late Sanchez lib. 2. disput. 46.) obseruandæ sunt duæ conditiones ad id necessariæ, iuxta cap. 2. De secundis nuptijs. Prior est, vt mulier ipsa vere sibi persuadeat priorem virum suum mortuum esse: aliqui enim ageret contra conscientiam; quod non licet. Posterior est, cum faciles sint mulieres ad tale quid sibi persuadendum, vt id credat non leui de causa, sed iusta: & argumento moraliter certo. Quod argumentum, cum triplex assignari possit iuxta glossam ad cap. finale, De lite non contest. verbo Presumatur; nempe certus nuncius, fama communis, & inditia quæ gignant vehementem præsumptionem; vt v.g. quod ille prior vir fuerit valde senex, abfueritque multis annis: aut quod ingressus sit prælium nec amplius vitus. Atq; constat quidem mulierem, cum acceperit certum prudentis iudicio nuncium de morte prioris viri, posse alteri nubere, ex cap. In præsentia, De sponsal. in fine.

SED ad ad idem sufficiant fama & inditia prædicta, verisimiliter in controuersia. Communior autem sententia (quam cum Syluestro Matrimonium 8. quæstio. 13. tenet Nauarr. in Enchir. cap. 22. num. 53. ac tribus sequentibus: tenent item Sotus in 4. dist. 37. sub finem: atque Couarr. in Epitome quarti Decretalium parte 2. cap. 7. §. 3. num. 3. & 4. pluresque alij quos Sanchez loco citato quæstio. 3. refert) declaratur his propositionibus.

Prima est: Iudicem Ecclesiasticum non debere mulieri facultatē concedere, vt secundo viro nubat, donec certum

nuncium